

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ

«Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ» КЕАҚ

**Студенттер мен жас ғалымдардың
«GYLYM JÁNE BILIM - 2023»
XVIII Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ**

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
XVIII Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«GYLYM JÁNE BILIM - 2023»**

**PROCEEDINGS
of the XVIII International Scientific Conference
for students and young scholars
«GYLYM JÁNE BILIM - 2023»**

**2023
Астана**

УДК 001+37
ББК 72+74
G99

**«GYLYM JÁNE BILIM – 2023» студенттер мен жас ғалымдардың
XVIII Халықаралық ғылыми конференциясы = XVIII
Международная научная конференция студентов и молодых
ученых «GYLYM JÁNE BILIM – 2023» = The XVIII International
Scientific Conference for students and young scholars «GYLYM JÁNE
BILIM – 2023». – Астана: – 6865 б. - қазақша, орысша, ағылшынша.**

ISBN 978-601-337-871-8

Жинаққа студенттердің, магистранттардың, докторанттардың және жас ғалымдардың жаратылыстану-техникалық және гуманитарлық ғылымдардың өзекті мәселелері бойынша баяндамалары енгізілген.

The proceedings are the papers of students, undergraduates, doctoral students and young researchers on topical issues of natural and technical sciences and humanities.

В сборник вошли доклады студентов, магистрантов, докторантов и молодых ученых по актуальным вопросам естественно-технических и гуманитарных наук.

УДК 001+37
ББК 72+74

ISBN 978-601-337-871-8

**©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия
ұлттық университеті, 2023**

Ағылшын тілінде теориялық білімді бекіту үшін бұл бағдарламаларды қолданудың басты ерекшелігі – білім алушыға түсіндірудің тиімді жолын таба білу, жаңа әдіс тәсілдерді іздеу, көрнекілікті жиі пайдалану, білім алушылардың идеясын іске асыру жолы болып табылады.

Ақпараттық технология мен инновациялық білім беру әдістемелері педагогикалық бағдарламаның сапасы мен тиімділігін арттыруға, оқыту процесіндегі даму деңгейлерді жоғарылатуға қабілетті.

Математиканы ағылшын және ана тілдерінде оқыту басқа дидактикалық болуы керек, ана тілінде оқылатын математиканың негізгі курсына қарағанда, оны оқытудың негізгі курсымен салыстырғанда ағылшын тілінің тілдік нормаларын нақты игеру сияқты. Мұнда негізгі курстың математикалық идеялары жаңа тілдік формаларда қайталанып, танымдық және практикалық іс-әрекеттің әртүрлі түрлері арқылы жалғасуы маңызды. Олар зерттеу семинары, конкурстар мен олимпиадалар, математиканы көп сатылы қолдануды қажет ететін шығармашылық тапсырмалар болуы мүмкін. Мұндай қызметті де жүзеге асыру керек әр түрлі тілдік мәдениеттер кеңістігінде. Қажет болған жерде пайдалы пікірталастар мен конференциялар өз пікірін қорғай білу және қарсыластарды өз ұстанымдарының дұрыстығына сендіру. Математика, басқа ғылым сияқты, абсолютті әділеттілік пен ымырасыздықты растауға мүмкіндік береді.

Қолданылған әдебиеттер тізімі

1. Бондаревская Е.В: Личностно-ориентированное образование: опыт, парадигмы. Р- на Д., 1997 г.
2. Государственная программа развития системы образования Республики Казахстан на 2016-2019 годы. Астана. МОН. 2015. 24 с.
3. Лурье М.Л. Двухязычное преподавание математики как диалог культур / М.Л. Лурье // Сиб. пед. журнал. — 2005. — № 1. — С. 123–130
4. Материалы Международной конференции «Информационные и дистанционные технологии в образовании: пусть в XXI» //Право и образование.1999. - №1. – С.49-53.
5. Баринаова В.М. Использование ИКТ на уроках математики в основной школе как средство активизации познавательной деятельности учащихся: Учебное пособие. – М.:Муром.,2014. – 211С.
6. Полат Е.С., Бухаркина М.Ю., Моисеева М.В. и др. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования. – М.:Академия,2011. – 272С
7. Селевко Г.К. Современные образовательные технологии: Учебное пособие. – М.:Народное образование, 1998. – 256С.

ӘОЖ 371

МАТЕМАТИКА ПӘНІНЕ АРНАЛҒАН МОБИЛЬДІ ҚОСЫМШАЛАР ЖӘНЕ ОЛАРДЫ ОҚЫТУДА ҚОЛДАНУ

Оңдасын Айханым

bazyzbekovaaihon@gmail.com

Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ Механика-математика факультеті

Алгебра және геометрия кафедрасының магистранты,

Астана қ., Қазақстан

Ғылыми жетекшісі – Дуйсенғалиева Б.А.

Соңғы он жылдықта ақпараттық технологиялардың қарқынды дамуына байланысты қазіргі білім беру жүйесіне сәйкес мұғалімнің сабақ беру әдіс-тәсілдеріне жаңа бағыттағы

өзгертулер енгізу мәселесі өзекті болып қала береді. Бүгінгі таңда пән мұғалімі қазіргі заманғы ақпараттық технологиялар мен оларға сәйкес келетін бағдарламалық-техникалық платформаның білім беру әлеуетін пайдаланбай, білім беру процесін сапалы жаңа деңгейге көтере алмайды. Жинақталған әдістемелік білім мен дидактикалық материалдарды қолдану арқылы мұғалім сабақтағы білім беру әсерін, оқушылардың жаңа материалды оқуға деген ынтасын арттыра алады.

Қоғамның қазіргі даму кезеңі ақпараттық технологиялардың оған деген күшті әсерімен сипатталады. Ақпараттық технологиялар адам қызметінің барлық салаларына еніп, ажырамас бөлігіне айналу үстінде. Қоғамдағы ақпараттық ағындардың тез таралуы қолдану барысындағы сұраныс пен қолдану тиімділігімен тікелей байланысты. Сонымен қатар білім беруді ақпараттандырудың қазіргі кезеңінің бағыттарының бірі әртүрлі пәндерді оқыту үшін мобильді технологияларды қолданумен байланысты [1].

Коммуникаторлар мен планшеттердің пайда болуымен жолға, іссапарларға, кездесулерге және басқа мақсаттарға "көлемді" ноутбуктер немесе компьютерлердің және басқа құрылғыларды әкелудің қажеті жоқ. Қазіргі таңда бірін-бірі алмастыратын кішігірім көлемдегі ұялы телефондар мен планшеттер кеңінен қолданылады. Мобильді қосымшалардың білім берудегі маңыздылығы артып келеді және оның басты себебі олардың беретін келесі мүмкіндіктері:

- сабақ барысында және сабақтан тыс жұмыстарда оқушылардың тапсырма бойынша бірлескен жұмысы;
- файлдарды бөлісу;
- қашықтықтан оқытуды және ата-аналармен өзара іс-қимылды ұйымдастыру.

Бұл білім берудегі мобильді қосымшаларды қолданудың кейбір аспектілері ғана. Егер біз білім беруде болжамдар жасап, қарастыратын болсақ, онда біз бірнеше жылдан кейін мобильді оқытуға толықтай көшетімізді байқасақ болады. Осылайша мобильді қосымшаларды білім беру, тестілеу, мәселелерді шешу платформалары ретінде құру және пайдалану идеясы үлкен мүмкіндіктерге ие. Тапсырмаларды орындау арқылы ақпарат алу және оны бекіту процесін барынша интеграциялау әдісі пайда болады.

Мобильді қосымша – бұл әртүрлі әрекеттерді орындауға мүмкіндік беретін, белгілі бір функционалдығы бар және қандай да бір платформада орнатылған бағдарлама болып табылады. Мобильді білім беру қосымшаларының маңыздылығы олардың жаңа технологиялар тұрғысынан көпшілікке қол жетімділігі мен тартымдылығының арқасында ғана емес, сонымен бірге олар беретін мүмкіндіктерде: оқушылардың тапсырма бойынша бірлескен жұмысы, оқуды мектептен тыс шығару, әркімнің сөйлеу, қатысу мүмкіндігі бар (қол көтеру жүйесінен айырмашылығы).

Мобильді оқытудың артықшылықтары мен кемшіліктері:

Мобильді оқыту – бұл теориялық емес, нақты мүмкіндік. Зерттеу барысында мобильді оқытудың бірқатар артықшылықтарын байқауға болады:

- *Ұтқырлық.* Мобильді құрылғылар оқу процесін орны мен уақытына қарамастан ұйымдастыруға мүмкіндік береді. Бұл ұтқырлықтың екі аспектісі бар: бір жағынан, бұл жоғары деңгейлі мамандар физикалық тұрғыдан бола алмайтын жерде білім беру бағдарламаларын жүзеге асыру мүмкіндігін білдіреді. Екінші жағынан, заманауи технологиялар, атап айтқанда жаңа бағытта жоғары деңгейде оқытуға, білім алуға мүмкіндік береді. Білім алушы да, білім беруші де ақпараттық технологиялары өзгерсе де керекті ақпаратты бір ғана логин мен құпия сөзді есте сақтауымен әрдайым өзіне қолжетімді ете алады. Сонымен қатар ол әртүрлі тапсырмаларды орындау үшін әртүрлі техникалық құрылғыларды пайдалана алады.

- *Білім берудің үздіксіздігі.* Ақпараттық технологияларды пайдалану қазіргі уақытта ыңғайлырақ болу үстінде, оны салыстыру үшін ескі үлкен компьютерлерді қолданумен салыстырғанда, мобильді білім беру жобалары оқушылардың технологияға үздіксіз және бақылаусыз қол жеткізуін болжайды. Әрқашан адаммен бірге болатын және оған тиесілі мобильді құрылғылар білім беру процесін үздіксіз етеді: оқушылар кез келген уақытта

тапсырманы орындай алатындықтан, оқытушылар оқытудың пассивті бөлігін сыныптан тыс жерде алып, мектеп уақытын әлеуметтік дағдыларды дамыту үшін пайдалана алады. Оқушылар өз тарапынан мектептен тыс тапсырмаларды қалай және қашан орындайтынын өздері таңдай алады. Білім берудің үздіксіздігінің тағы бір көрінісі бар: ұялы телефондар апаттар мен әскери қақтығыстар аймақтарында да білім беру процесін жалғастыруға мүмкіндік береді.

- *Оқытуды жекелендіру.* Мобильді құрылғылар оқушыларға оқуда алға жылжу арқылы тапсырмалар мен мазмұнның қиындық деңгейін өз бетінше таңдауға мүмкіндік береді. Сонымен қатар ұялы телефон әр оқушыға материалды өзіне ыңғайлы етіп қабылдауға мүмкіндік береді. Бұл дегеніміз мобильді білім беру бағдарламаларын жасаушылар тиімдірек болу үшін бір ақпаратты ұсынудың әртүрлі тәсілдерін қолдануы керек: мәтін, графика, суреттер, бейнелер. Мобильді қосымшалар оқушыларға өз нәтижелерін дербес бағалауға және материалды бекіту үшін қажетті тапсырмаларды орындай отырып, мәселелерді жедел шешуге мүмкіндік береді.

- *Байланыс сапасын арттыру.* Мобильді құрылғылар мұғалімдер, оқушылар және білім беру мекемелері арасында жылдам және сапалы байланыс орнатуға мүмкіндік береді. Оқушылардың кері байланысы, мұғалімдерге әр оқушының үлгерім статистикасын жеке бақылауға мүмкіндік береді. Сонымен қатар оқытушы мобильді қосымшалар көмегімен оқыту процессінде белсенділікті арттыруға мүмкіндіктер береді [2].

Мобильді қосымшалардың тигізер пайдасы:

- Оқытуда жаңа технологияларды қолдану мүмкіндігі;
- Мобильді оқытуды әртүрлі оқу әрекеттері үшін, сондай-ақ аралас оқыту барысында қолданған қолайлы;
- Мобильді технологиялардың көмегімен кез келген форматтағы оқыту үдерісін сапалы өткізуге мүмкіндік береді;
- Мобильді оқыту ерекше қажеттіліктері бар адамдарды оқытуда жақсы қолдау құралы бола алады;
- Мобильді оқыту жастардың жаңа бағыт бойынша жұмыс жасауларына өте қолайлы;
- Шығындарды айтарлықтай азайтуға мүмкіндік береді;
- Оқу мазмұнын дамытудың жаңа тәсілдерін қолдануға мүмкіндік береді;
- Оқытуға үздіксіз, мақсатты қолдау көрсетеді;
- Қызықты және ыңғайлы оқу тәжірибесін жасауға мүмкіндік береді.

Мобильді оқытуды енгізудің сөзсіз артықшылықтарына қарамастан, мобильді құрылғыларды білім беру мақсатында пайдалану кезінде оның қиындықтары мен кемшіліктері де қатар жүреді. М-learning енгізудің проблемалары мен кемшіліктеріне мыналар жатады:

1. Техникалық мәселелер:

- мобильді құрылғылардағы экрандар мен пернелердің шағын өлшемі;
- интернетке қол жеткізу мәселелері;
- мобильді құрылғылар тек батареялармен жұмыс істейді;
- мобильді құрылғыларда шектеулі жад көлемі;
- ақпараттық қауіпсіздік мәселелері;
- мобильді платформаларға, құрылғылардың сипаттамаларына байланысты бірыңғай стандарттардың болмауы;
- мобильді құрылғыларға арналған әдеттегі электрондық мазмұнды қайта өңдеу қажеттілігі;
- мобильді құрылғының жоғалуына байланысты тәуекелдер.

2. Әлеуметтік және білім беру мәселелері:

- барлық оқушылар қолайлы мобильді құрылғыны сатып ала алмайды;
- оқу нәтижелерін бағалауға байланысты мәселелер;
- оқу мазмұнының қауіпсіздігіне байланысты мәселелер;

- мобильді технологияның тым жылдам дамуы;
- мобильді оқыту үшін педагогикалық теорияның пысықталмауы;
- eLearning және Mobile Learning арасындағы тұжырымдамалық айырмашылықтар;
- жеке ақпараттың қауіпсіздігіне қатысты мәселелер.

Осы қиындықтарды ескере отырып, m-learning үшін білім беру мазмұнын әзірлеу келесі ерекшеліктерді ескере отырып жүргізілуі керек: мазмұнды қиындық деңгейіне бөлу, мазмұнды аз мөлшерде беру, "жеңіл" графиканы, аудио және бейнені пайдалану. Ақпараттық қауіпсіздік және зияткерлік меншікті қорғау мәселелеріне ерекше назар аудару керек.

Сабақтарда, сабақтан тыс жұмыстарда, ата-аналармен өзара әрекеттесу үшін, сондай-ақ мобильді оқыту үшін қолдануға болатын мобильді қосымшалардың түрлері әртүрлі. Қазіргі уақытта мұндай қосымшалардың саны өте көп, олар балалар алфавитінен бастап ақылы өзін-өзі оқыту қосымшаларына дейін бар. Ең танымал қосымшалардың тізімін келтірейік:

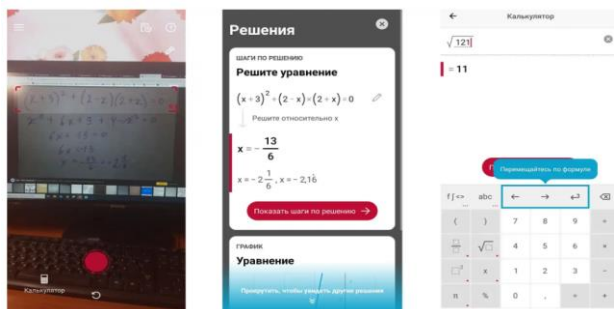
Ең танымал қосымшалардың тізімі

Кесте-1

№	Қосымшалардың атауы	Қысқаша анықтамасы
1	Microsoft Қосымшалары (Word, Excel, PowerPoint, OneNote, OneDrive)	Қолыңызда компьютер болмаса да, ақпаратты өңдеуге мүмкіндік беретін ыңғайлы мобильді нұсқалар. Ақпаратты өңдеу, ақпаратты көрнекі түрде ұсыну, жаңа бағытта тақырыпты ашуға және т.б. мүмкіндіктерге жол ашады.
2	Google қосымшалары (диск, пошта, play market, Google Maps, Google Earth)	Файлдарға жылдам қол жеткізу, қажетті қосымшаларды жүктеуге ыңғайлы интерфейс. Интернеттегі спутниктік интерактивті карталар. Виртуалды глобус
3	Онлайн-кітапханалар (kazneb.kz , nabr.kz)	Қажетті ақпаратты кітаптардан тез әрі оңай іздеп табуға мүмкіндік береді. Кейбір ресурстарда кітапты онлайн жүктеу немесе оқу мүмкіндігі бар, әртүрлі жанрдағы шығармалардың үлкен таңдауы.
4	GeoGebra	Геометрия, алгебра, кестелер, графиктер, статистика және арифметиканы қамтитын білім берудің барлық деңгейлеріне арналған ақысыз, кросс-платформалық динамикалық математикалық бағдарлама.
5	Ойын қосымшалары (Quizizz, Kahoot, foxford.ru, igraemsa.ru)	Электронды интеллектуалды ойын бағдарламалары. Өткен сабақты бекіту, жаттығу, түсінік қалыптастыру мақсаттарында өте пайдалы.

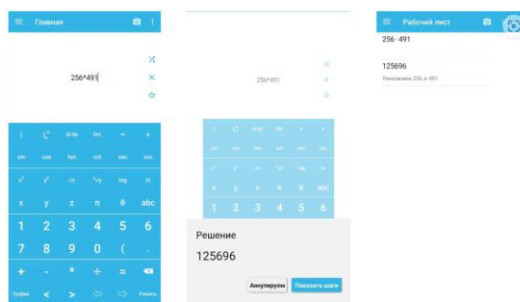
Математиканы үйренуге арналған қосымшалар:

- **Photomath** қосымшасы қарапайым құралдармен ұсынылған. Бұл ұялы телефонда немесе планшетте және планшеттік компьютерде модуль арқылы жұмыс істейтін калькулятор камерасы. Бағдарламалық жасақтама арқылы қарапайым және күрделі есептерді шешуге болады. Мысалы, квадрат теңдеу, логарифм, тригонометрия есептері және т.б. Қосымшаның пайдалы жағы бұл есептің шығарылуын түсінбеген жағдайда үйде отырып, оқушылардың есептерді қадамдары бойынша реттілігімен түсінуге мүмкіндік береді. Ата-аналар да оқушыларға берілген үй тапсырмасын тексеріп, қатесі болса түзеуге көмектесе алады.

Сурет 1. Photomath қосымшасы

- **MalMath** – бұл әр әрекетті кезең-кезеңімен сипаттайтын және берілген формулалардың графикалық бейнесі бар қарапайым және жеткілікті күрделі есептерді шешуге арналған қуатты Android математикалық қосымшасы. Мүмкіндіктер мен қолжетімді функциялардың тізімі шынымен де әсерлі: интегралдар, туындылар, шектер, тригонометрия, логарифмдер, теңдеулер, алгебра және т.б. Бұл барлық оқушылар мен студенттерге керемет көмекші құрал болып қана қоймайды, бұл сізге тест немесе үй тапсырмасындағы мәселені шешуге мүмкіндік береді, сонымен қатар шешім қабылдау процесін түсінуге көмектеседі, бұл сізге ең күрделі теңдеулерді үшінші тараптың көмегінің өз бетіңізше "басуды" үйретеді.

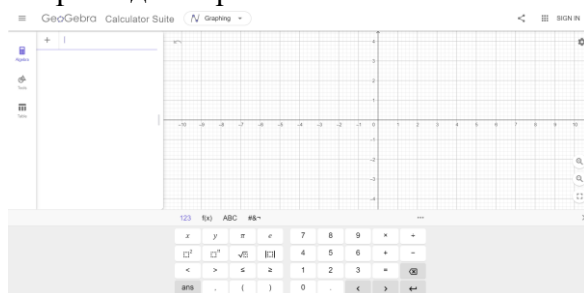

Сурет 2. Malmath қосымшасы

- Математика бойынша көмекші (**Math Helper**) - математика, алгебра, геометрия, матрицалар, теңдеулер жүйелері және векторлармен жұмыс істеу бойынша емтихандар, сессиялар, үй және тест тапсырмалары кезінде таптырмас көмекші болатын Android қосымшасы. Сіз математикадан мысал келтіріп, жауап, қадамдық шешім және тапсырма бойынша егжей-тегжейлі теориялық анықтама аласыз. Статистика, геометрия, матрицалар, теңдеулер жүйесі бойынша туындыларды, есептерді шешуге, функциялар графиктерін, векторларды құруға, математикалық талдау мен ықтималдық теориясын оңай шарлауға мүмкіндік береді. Кірістірілген калькулятор және теориялық анықтамалық бар.

- **GeoGebra** – бұл Windows, iPhone, iPad және Android колдайтын керемет кросс-платформалық математикалық қосымша, ол әртүрлі математикалық операцияларды жүргізу қажеттілігімен оқуда немесе жұмыста қандай да бір жолмен байланысты кез келген адамға жақсы көмекші болады. Бағдарламада геометрия мен алгебра, кесте құру,

статистикалық және арифметикалық амалдар және т.б. бөлімдер біріктірілген. Теңдеулерді қолдану, координаталық торды басқару, 2D немесе 3D режимдерінде графиктер салу және т. б. мүмкіндігі бар.

Сурет 3. GeoGebra қосымшасы

- **Maxima** - Windows жүйесінде жұмыс істейтін компьютерде символдық және сандық өрнектермен жұмыс істеуге арналған компьютерлік алгебраның еркін жүйесі. Дифференциалдауға, интеграциялауға, қатарға ыдырауға, Лаплас түрлендіруге, қарапайым дифференциалдық теңдеулерді шешуге, сызықтық теңдеулер жүйелеріне, көпмүшелерге, жиындарға, векторларға, матрицаларға және тензорларға арналған құралдарды қамтиды. Нақты бөлшектерді, бүтін сандарды және ерікті дәлдіктегі өзгермелі нүкте сандарын қолдана отырып, жоғары дәлдіктегі сандық есептеулер жүргізуге, сондай-ақ функциялар мен статистикалық мәліметтердің 2 және 3 өлшемді графиктерін құруға мүмкіндік береді [3].

Мобильді қосымшаларды математика пәнін оқытуда пайдаланудың пайдасы мен қатар зияны қатар жүреді. Қосымшалардың негізделген ең бірінші міндеті қиын тапсырмаларды шешу жолдарын кезекті реттілікпен қадамдары бойынша көрсетіп, білім алушыларға есепті түсінуге көмектесу. Әрине оқушылар кейде бұл бағдарламаларды есепті көшіре салу мақсатында пайдаланып жататыны құпия емес. Дегенмен бұл бағдарламалардың пайдалы тұстарын ұмытпауымыз қажет. Ақпараттық технологиялар дамып жатқан заманда математиканы ақпараттық бағдарламаларсыз, ақпараттық бағдарламаларды математикасыз елестету мүмкін емес. Ақпараттық бағдарламаны құрастыру үшін де математиканы жетік меңгеру қажет.

Жұмысты орындау барысында, білім беру процесінде мобильді қосымшаларды пайдалануды қолданыстағы тәсілдеріне, мобильді оқытуды пайдалану ерекшеліктеріне талдау жүргізілді.

Мобильді құрылғыларды қолдану кезінде шешілетін міндеттер:

- жергілікті желілер мен интернеттің оқу және анықтамалық ресурстарына жылдам қол жеткізуді қамтамасыз ету;
- мұғалімнің оқушылармен нақты уақыт режимінде өзара іс-қимылын ұйымдастыру. Сұрақты жеткізуге және нақты уақыт режимінде қысқа, біржақты жауап алуға қабілетті арнайы қосымшамен жабдықталған мобильді жүйелер оқу процесінде кері байланысты күшейтеді;
- белгілі бір жерге, ал кейбір жағдайларда сабақ өткізу уақытына байланысты емес оқыту мүмкіндігін қамтамасыз ету. Бұл мәселені шешу қашықтықтан оқыту формасының тиімділігін едәуір арттыруға мүмкіндік береді;

Мобильді оқытудың жағымсыз жақтарына мыналар жатады:

- кейбір білім алушыларда қажетті функциялар жиынтығы бар техникалық құралдардың болмауы;
- оқытушылардың оқу процесіне мобильді құрылғыларды енгізуге әдістемелік дайындығының әлсіздігі;

Осылайша, мобильді қосымшаларды білім беру, тестілеу, мәселелерді шешу платформасы ретінде құру және пайдалану идеясы үлкен маңызға ие. Ақпаратты алу және оны тапсырмаларды орындау арқылы бекіту процесін мүмкіндігінше интеграциялау әдісі

пайда болады, ал нақты жағдайда қарапайым арифметикалық амалдарды қолдана отырып мысалдарды шешу.

Қолданылған әдебиеттер тізімі

1. 6D010900 – Математика / Ш.Б. Нұрғожаев; ғылыми кеңесшілер: Е. Ж. Смагулов, Д. Бабаев; "І. Жансүгіров атындағы Жетісу университеті" КеАҚ – Талдықорған, 2022. - 158 б.
2. <https://infourok.ru/razrabotka-i-primeneniye-v-obuchenii-mobilnogo-prilozheniya-na-urokah-matematiki-3802276.html>
3. Токмалаева Н.В. Информационные технологии при изучении математики // Концепт. - 2013. - № 03 (март). - ART 13047. - 0,4 п. л. - URL: <http://e-koncept.ru/2013/13047.htm>. - Гос. рег. Эл № ФС ТТ-49965. - ISSN 2304-120X.

ӘОЖ 371

5-СЫНЫП МАТЕМАТИКА ПӘНІН ОЙЫН ТҮРІНДЕ ЖҮРГІЗУ

Өмірзақ Аяулым Ғалымжанқызы

ayaulymkuku@gmail.com

Астана Халықаралық университеті, Педагогикалық институт, математика мамандығының
3 курс студенті

Ғылыми жетекшісі – Жаныс А.Б.

1. Кіріспе

Қазіргі заман сабағы нақты мұғалім өзі үшін ыңғайлы, қолайлы әрі жұмыс істеуді жөн көретін парадигмаға сай мазмұндық нысандарды таңдайды. Және әрбір сабақтың нақты мақсаты, мазмұны, жоспары және сабақтың құрылысы алдын ала белгілі бола отырып сабақ мазмұны өмірмен байланысты болуы қажет. Сабақ мақсаты жүзеге асуы үшін де сабақ әдіс-тәсілдері бар. [2, интернеттен, наурыздың 30-ы қаралған]

Сабақты өткізу әдістері оқу-тәрбие жұмыстарының алдында тұрған міндеттерін дұрыс орындау үшін мұғалім мен оқушылардың бірлесіп жұмыс істеу үшін қолданатын тәсілдері болып табылады. Оқыту әдістерінің 180-нен астам түрлері бар. Мысалы: миға шабуыл, сергіту сәтіне қатысты қарастырылған шаттық шеңбері, гүлмек тілек әдістері, белгілі білім деңгейлерін тексеру мақсатында ыстық орындық, сұраққа жетіп ал және тағы да басқа әдіс-тәсілдер.(1-кесте) [3, интернеттен, наурыздың 30-ы қаралған]

Мен осы аталып кеткен әдістердің ішінен «ойын оқу-тәрбие» әдісін қарастырғалы отырмын. Ойын бала дамуының басты құралы болмақ. Сабақта сәтті іске асырылған ойын элементтері – мұғалімнің түсіндіріп отырған материалдарын оқушылардың аса қызығушылықпен, зейіннің ашылуымен және сапалы меңгерілуімен сенімді көмекші бола алады. Балалардың жас ерекшеліктеріне байланысты кіші жастағы оқушылар үшін ойын оқу-тәрбие әдісі тапсырмаларды қызығушылықпен әрі тез орындауына себеп тудырады.

2. Ойын оқу-тәрбие әдісіне қысқаша шолу

Адамзаттың көптеген жылдар бойғы ойнау тәжірибесі ойынның білімдік құндылығын дәлелдеді. Ойынның шығу сырын ғалымдар жүздеген жылдар бойы зерттеп келеді. Оның шығу тарихы жайлы көптеген пікірлер бар. Көп тұжырымдардың бірі бойынша ойын қоғамның діни, әлеуметтік-экономикалық және мәдени дамуы кезіндегі бос уақыт пен демалысты өткізу мәселесінен туындаған. Ерте заманда ойын қоғамдық өмірдің бір бөлігі болып, оған діни-саяси маңыз берілген. Ерте гректер ойынды Құдайлар